

Arkeologisk förundersökning 2013

Gylle 5:4 och 14:5, fornlämning nr 87

AVLOPPSLEDNING

Gylle socken, Trelleborgs kommun
Skåne län

Arkeologisk förundersökning 2013

Gylle 5:4 och 14:5, fornlämning nr 87

AVLOPPSLEDNING

Gylle socken, Trelleborgs kommun
Skåne län

Skånearkeologi

Per Sarnäs

Midgårdsgatan 3

216 19 Malmö

Tel: 0708-82 78 16

E-post: info@skanearkeologi.se

Webb: www.skanearkeologi.se

Arkeologisk förundersökning 2013

Gylle 5:4 och 14:5,

fornlämning nr 87

Avloppsledning

Gylle socken, Trelleborgs kommun

Skåne län

Skånearkeologi

Rapport 2013:5

Författare: Per Sarnäs

Grafisk form: Anders Gutehall

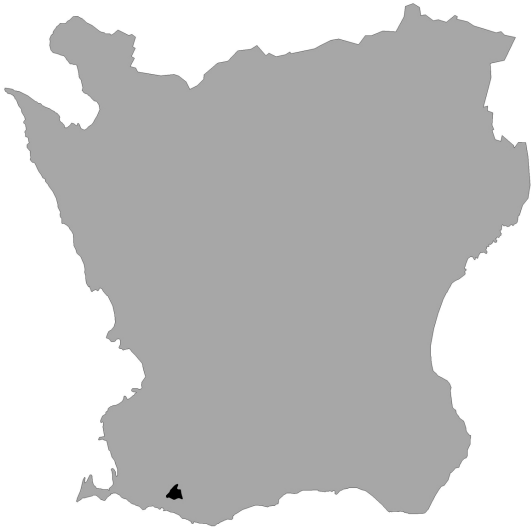
Omslagsbild: Per Sarnäs

Tryck: Elanders Sverige AB

© Skånearkeologi 2013

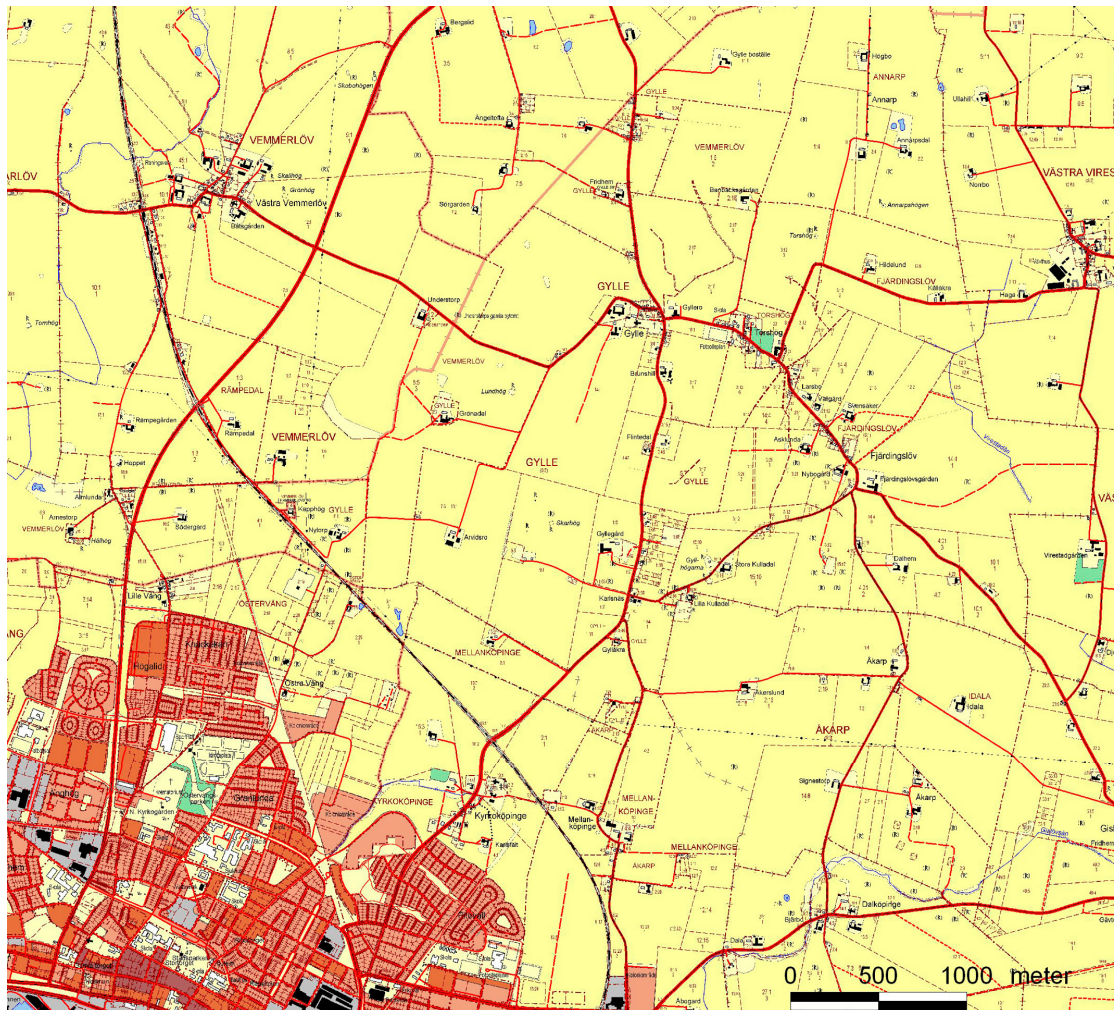
Innehåll

Inledning	5
Topografi och fornlämningsmiljö	5
Undersökningsresultat	6
Referenser	8
Tekniska och administrativa uppgifter	9

Figur 1. Karta över Skåne med Gylle socken fylld med svart.

Figur 2. Karta över del av Skåne med Trelleborg i sydvästra hörnet. Gylle ligger nordost om Trelleborg.

Inledning

Med anledning av att Trelleborgs kommun planerade ansluta en fastighet, inom Gylle medeltida bytomt, till det kommunala avloppsnätet via en tryckavloppsledning genomförde Skånearkeologi en arkeologisk förundersökning i form av en schaktningsövervakning enligt beslut från Länsstyrelsen i Skåne län (431-12885-2013).

Halva sträckan genomfördes med styrd borring och här övervakades de två schakt i början och slutet som krävs för att man ska få ner borren och upp den i slutet. Den andra halvan genomfördes genom schaktning med en traktorgrävare. Denna del övervakades i sin helhet utom närmast huset där sentida nedgrävningar omöjliggjorde en meningsfull insats.

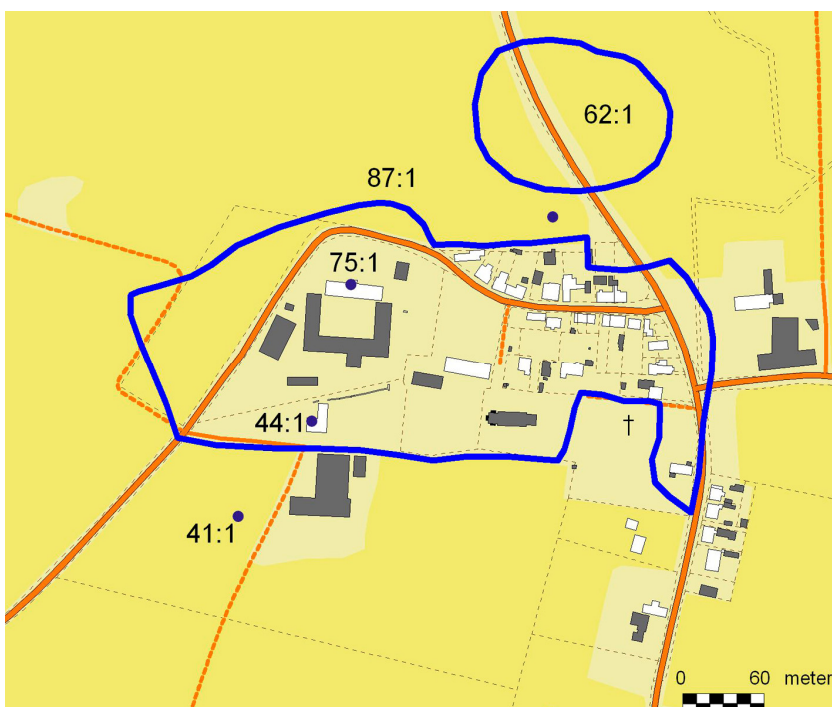
Ledningsarbetet genomfördes inom ett område som motsvarar gård nr 5 på geometriska kartan från 1770. Av kartan kan man utläsa att byn tidigare har sträckt sig norr om vägen till Vemmerlov, där det i dag är åkermark.

Topografi och fornlämningsmiljö

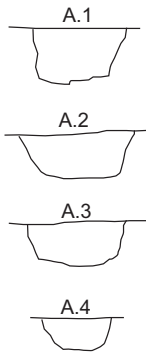
Gylle socken består av kyrkbyn Gylle och Fjärdingslov och ligger i Skytts härad. Äldsta skriftliga belägg för Gylle är från 1200-tal men namnet anses ha ett ursprung före vikingatid. Eventuellt rör det sig om ett ortnamn som tillhör ortnamnsgruppen med -ie som efterled, dvs. ursprungligen högnamn.

Förutom byn själv (nr 87:1) finns ett antal registrerade fornlämnings i närområdet:

- Gylle 41:1 – fyndplats för ythuggen tjocknackig flintyxa.
- Gylle 44:1 – lösfyndssamling bestående av 1 malsten, 1 spånkrapa, och ett fragment av en slipad tjocknackig flintyxa.
- Gylle 62:1 – boplats i form av gropar som framkom vid vägbygge. Fynd av hängbryne av järnålderstyp. Boplatsen ej undersökt.
- Gylle 75:1 – lösfyndssamling bestående av två tjocknackiga flintyxor av Lindö-typ, ett fragment av en tjocknackig flintyxa samt en tvåryxa.

Figur 3. Karta över Gylle by med de närmaste fornlämningsplatserna.

Figur 4. Profilritningar över stolphålen (A.1–3) och rännan (A.4). A.3 hade en svartgrå humös fyllning medan övriga hade en gråbrun humös fyllning Skala 1:20.

I de historiska källorna framträder Gylle som lite speciellt genom dels ett kungalev, dels att byn kan ha utgjort platsen för häradstinget enligt ett par marknamn, ”skiötinge mosse” och skiötingebackestycket”.

Norr om byn har en tidigmedeltida huvudgård, Understorp legat på ömse sidor om sockengränsen mellan Vemmerlöv och Gylle. Understorp provundersöktes av Lars Ersgård på 1970-talet varvid keramik från 1000–1300-tal framkom. Gården har troligen övergivits under 1300-talet (Skansjö 1983).

Undersökningsresultat

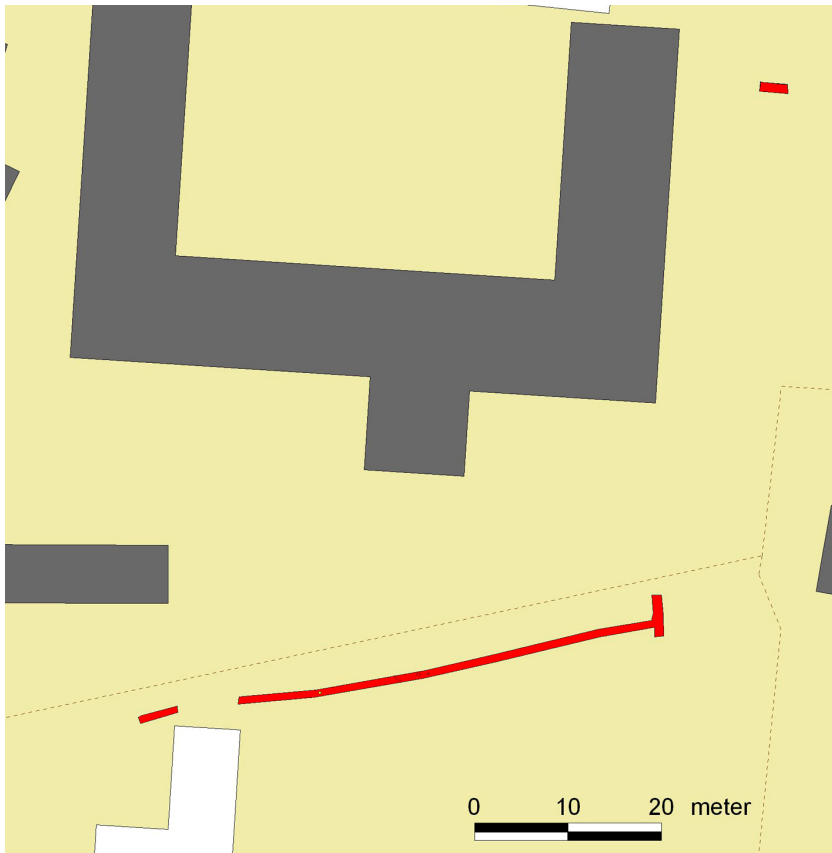
I det två schakten som upptogs för styrborningen framkom inget av arkeologisk intresse. Anmärkningsvärt nog påträffades inga kulturlager, varken omrörda eller ursprungliga.

I det långa maskingrävda schaktet som var 70 meter långt med en bredd av 0,8 meter, framkom tre stolphål och en ränna. I övrigt gjordes inga antikvariskt intressanta iakttagelser. De framkomna anläggningarna undersöktes till hälften.

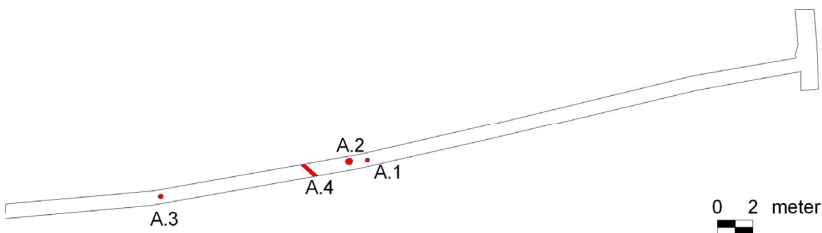
Anläggningarnas ålder är okänd. Den relativt ljusa fyllningen i dem skulle kunna antyda ett förhistoriskt ursprung, men med tanke på frånvaron av kulturlager från medeltiden och framåt är slutsatsen ytterst osäker.

Figur 5. Foto över det maskingrävda schaktet.

Figur 6. De undersökta schakten är rödmarkerade. Intill byggnaden i sydväst förekom rikligt med sentida nedgrävningar.

Figur 7. De framkomna anläggningarna i det långa maskingrävda schaktet.

Referenser

Litteratur

Skansjö, S. 1983. Söderslätt genom 600 år. Bebyggelse och odling under äldre historisk tid. SKÅNSK SENMEDELTID OCH RENÄSSANS. Skriftserie utgiven av Vetenskaps-Societen 11.

Tekniska och administrativa uppgifter

Länsstyrelsens diarienummer431-12885-2013
Skånearkeologis diarienummer201304

Län Skåne
Kommun Trelleborg
Socken Gylle
Fastighet Gylle 5:4 och 14:5
RAÄ-nummer 87

Ekonomiska kartans blad 1C9g SÖ
Koordinatsystem Sweref 99 TM
N koordinat 6141806
E koordinat 385807
M ö.h. 40-41

Fältarbetstid 2013-08-28-2013-09-04
Antal arbetsdagar2
Antal arkeologtimmar6

Undersökt yta60 m²

Platschef Per Sarnäs
UppdragsgivareTrelleborgs kommun

Kostnader, arkeologi

Fältarbete: 3 900:-
Rapport: 3 900:-
Tryck och layout: 1 000:-
Resor: 525:-
Fastighetskartan: 250:-
Summa: 9 575:-

